

Διερευνητική γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής στον μελλοντικό προϋπολογισμό της ΕΕ»

(2011/C 259/05)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- επαναλαμβάνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν να διαδραματίσουν βασικό ρόλο στην υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·
- τονίζει ότι η ενεργειακή απόδοση των κτιρίων αποτελεί βασική μέριμνα·
- πιστεύει ότι απαιτείται περισσότερη διαφάνεια για τον προσανατολισμό των επενδύσεων. Οι στατιστικές για την παραγωγή και τη χρήση ενέργειας πρέπει να δημοσιεύονται, μαζί με τις στατιστικές για τις εκπομπές·
- προτείνει να αφιερωθεί τουλάχιστον μια ξεχωριστή ειδική γραμμή προτεραιότητας των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 στη βιώσιμη χρήση και παραγωγή ενέργειας, δίνοντας σε αυτό τον στόχο όλη την προβολή και τη σημασία που του αξίζει·
- ζητά να προβλεφθεί ένα συγκεκριμένο αστικό σκέλος της πολιτικής για τη συνοχή, για την στήριξη της ανάπτυξης σχεδίων δράσης για την αειφόρο ενέργεια, τη βελτίωση και την επέκταση του αστικού δικτύου θέρμανσης, τη συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας, την παραγωγή και τη χρήση ενέργειας από ΑΠΕ, τον δημόσιο φωτισμό, τα μέσα μαζικής μεταφοράς και «ηπιότερα μέσα μετακίνησης», την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, κλπ., καθώς και τη δημιουργία υπηρεσιών υποστήριξης για τις τοπικές αρχές, όπως οι τοπικοί και περιφερειακοί οργανισμοί ενέργειας·
- επαναλαμβάνει ότι το ΕΚΤ πρέπει να εστιάσει στην ανάπτυξη ανθρώπινων ικανοτήτων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, η οποία είναι κρίσιμη για τη μελλοντική ανάπτυξη πόλεων και περιφερειών με χαμηλή κατανάλωση ενέργειας και η οποία θα τονώσει τις τοπικές οικονομίες·
- υποστηρίζει τη βελτίωση της αποδοτικότητας των μηχανισμών χρηματοδότησης που μπορούν να προωθήσουν εταιρικές σχέσεις δημοσίου-ιδιωτικού τομέα. Σε αυτόν τον τομέα, τέτοιοι μηχανισμοί θα ήταν για παράδειγμα τα δάνεια ελάχιστου ή και μηδενικού επιτοκίου, οι τραπεζικές εγγυήσεις, τα τοπικά ταμεία ανανεούμενων πιστώσεων και άλλα καινοτόμα εργαλεία χρηματοοικονομικής τεχνικής, τα οποία, σύμφωνα με την αρχή της προσθετικότητας πρέπει να χρησιμοποιηθούν σε συνδυασμό με τη χρηματοδότηση που παρέχεται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Γενικός εισηγητής ο κ. Ilmar REEPALU (SE/PES), μέλος του δημοτικού συμβουλίου του Malmö

Έγγραφο αναφοράς Επιστολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 14ης Φεβρουαρίου 2011

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Πολιτικές προτεραιότητες της ΕΕ, τοπικές και περιφερειακές δυνατότητες και ανάγκες

1. έχει πλήρη επίγνωση του γεγονότος ότι οι κλιματικές αλλαγές αποτελούν τεράστια παγκόσμια πρόκληση με σημαντικές διαφορές σε περιφερειακό και τοπικό αντίκτυπο. Για την αντιμετώπιση της πρόκλησης της αλλαγής του κλίματος υπάρχει ανάγκη εστίασης τόσο στις τοπικές, όσο και στις περιφερειακές περιστάσεις και δυνατότητες για έξυπνες τοπικές και περιφερειακές λύσεις. Οι προκλήσεις των κλιματικών αλλαγών είναι πολύ σημαντικές για να μπορέσει οποιοδήποτε κράτος μέλος να τις αντιμετωπίσει μόνο του, η δε Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να συμβάλει θετικά στο θέμα αυτό.

2. τονίζει ότι στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», οι στόχοι της απασχόλησης, της καινοτομίας, της εκπαίδευσης, της κοινωνικής ένταξης και του κλίματος/ενέργειας είναι αλληλένδετοι και αποτελούν ουσιώδη στοιχεία για την επίτευξη του πρωταρχικού ρόλου της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής. Τα βασικά μέτρα για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» βασίζονται στην έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

3. τονίζει ότι η στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020 «Η ασφάλεια ζωής μας, το φυσικό μας κεφάλαιο» συνιστά κατάλληλο συμπλήρωμα της καταπολέμησης των κλιματικών αλλαγών όσον αφορά την ανάπτυξη αναγκαίων μέτρων βιωσιμότητας και προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές.

4. επαναλαμβάνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν να διαδραματίσουν βασικό ρόλο στην υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και την επίτευξη προόδου προς μια οικονομία χαμηλών ανθρακικών εκπομπών, μέσω της μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας, της αποκέντρωσης της προσφοράς ενέργειας, της αύξησης στη χρήση ανανεώσιμης ενέργειας, της εξασφάλισης της αύξησης της προσαρμοστικότητας των οικοσυστημάτων στην αλλαγή του κλίματος και της διατήρησης και αύξησης των δεξαμενών άνθρακα.

5. εκτιμά ότι οι απρόβλεπτες κλιματικές συνθήκες συνιστούν απειλή για τη δημόσια υγεία, τις υποδομές, τη γεωργία, τη βιοποικιλότητα, την ασφάλεια του ύδατος και των τροφίμων, καθώς και την οικονομική ανάπτυξη, και ότι πρέπει να αντιμετωπιστούν με τη βελτίωση του σχεδιασμού, των πρακτικών και των τεχνολογιών στις πόλεις μας και στις αγροτικές οικονομίες.

Η δράση για το κλίμα ως κινητήρια δύναμη της οικονομίας

6. είναι πεπεισμένη ότι η δράση για το κλίμα μπορεί να έχει θετική επίδραση στην οικονομική ανάπτυξη, στη δημιουργία πράσινων θέσεων εργασίας, στην ανθεκτικότητα, στην κοινωνική συνοχή και στην ποιότητα ζωής, με βάση την έξυπνη ανάπτυξη. προς τούτο, πρέπει να εντοπιστούν οι κλάδοι που μπορεί να ωφεληθούν και

πλεονεκτήματα που μπορούν να προκύψουν από την κλιματική αλλαγή και να προσφέρουν ευκαιρίες οικονομικής ανάπτυξης.

7. πιστεύει ότι η προώθηση σχετικών με το κλίμα επενδύσεων και δημοσίων συμβάσεων σε τοπικό επίπεδο μπορεί να τονώσει τη δίκαια, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Η ενσωμάτωση της διάστασης της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής συνοχής και της χρηματοδότησης περιβαλλοντικών δράσεων μπορεί να δημιουργήσει ευκαιρίες μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

8. πιστεύει ότι οι επενδύσεις της ΕΕ στην έξυπνη τοπική εξειδίκευση μπορούν να στηρίξουν τις περιφέρειες στην εξεύρεση καινοτόμων λύσεων ώστε να αξιοποιήσουν συνθήκες και ευκαιρίες για να αναπτύξουν οικονομίες χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

9. είναι πεπεισμένη ότι οι επενδύσεις για τη δημιουργία βιώσιμων ευρωπαϊκών πόλεων και περιφερειών μπορεί να ενισχύσουν τη θέση των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε μια διαρκώς αναπτυσσόμενη παγκόσμια αγορά.

10. θεωρεί αναγκαία την ενεργό συμμετοχή του επιχειρηματικού κόσμου στην ανάπτυξη βιώσιμων οικονομιών, με την προώθηση πολιτικών και στρατηγικών που θα ενσωματώνουν τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανησυχίες στις εμπορικές του δραστηριότητες, καθώς και με την ανάληψη της ευθύνης για τις συνέπειες και τον αντίκτυπο των δράσεών του.

II. Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

11. τονίζει ότι οι φιλικές προς το κλίμα δράσεις απαιτούν σημαντική μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Η μετάβαση σε μια προσαρμοστική στην κλιματική αλλαγή οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα θα απαιτήσει την εστίαση σε επενδύσεις στην ενεργειακή αποδοτικότητα, σε κτίρια (χαμηλής κατανάλωσης ενέργειας), στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στις καθαρές μεταφορές και σε εφαρμογές ευφών συστημάτων για την καλύτερη χρήση των πόρων· τόσο οι αστικές όσο και οι αγροτικές περιοχές της ΕΕ χρειάζονται επείγοντως περισσότερη υποστήριξη στις τοπικές και περιφερειακές προσπάθειες τους για τον μετριασμό και την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος· σημειώνει ότι, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, για τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, η ΕΕ θα χρειαστεί να επενδύσει κατά μέσον όρο τα επόμενα 40 έτη 270 δισεκατομμύρια επιπλέον, τα οποία αντιστοιχούν στο 1,5 % του ΑΕΠ της ετησίως, και ότι με την ενίσχυση της δράσης για την αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος η συνολική απασχόληση θα αυξηθεί έως και κατά 1,5 εκατομμύρια θέσεις εργασίας έως το 2020.

12. ζητά την ουσιαστική ενίσχυση της πρωτοβουλίας «Σύμφωνο των Δημάρχων» στην οποία θα πρέπει να δοθούν τα κατάλληλα μέσα για να υποστηρίξει τις πόλεις και τις περιφέρειες κατά τη λειτουργική προπαρασκευή των σχεδίων δράσης για την καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος και να εκπονήσει, σε συνεργασία με διεθνείς εταίρους, όπως η Διάσκεψη των Δημάρχων των ΗΠΑ, κοινές προδιαγραφές για το αποτύπωμα άνθρακα.

13. επαναλαμβάνει ειδικότερα ότι πρέπει να υπάρχουν σχέδια στήριξης για τους παραγωγούς ανανεώσιμης ενέργειας σε κάθε κλίμακα, καθώς η εκμετάλλευση των δυνατοτήτων της τοπικά και περιφερειακά αποκεντρωμένης ενέργειας είναι απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων «20-20-20» της ΕΕ·

14. τονίζει ότι η ενεργειακή απόδοση των κτιρίων αποτελεί βασική μέριμνα για τον μετριασμό της αλλαγής του κλίματος σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς ο τομέας των κτιρίων – δηλ. οι κατοικίες και τα εμπορικά κτίρια – είναι ο μεγαλύτερος χρήστης ενέργειας και η μεγαλύτερη πηγή εκπομπών CO₂ στην ΕΕ και ευθύνεται για το 40 % περίπου της συνολικής τελικής ενεργειακής κατανάλωσης και των εκπομπών CO₂ στην ΕΕ·

15. τονίζει την ανάγκη για εντατικοποίηση των προσπάθειών για βιώσιμα συστήματα μεταφορών, για αλλαγή των μεταφορικών συνηθειών των πολιτών και για οχήματα με χρήση καθαρών καυσίμων, πράγματα τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για τη μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας, τη μείωση των εκπομπών και τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα. Υπογραμμίζει τη σημασία των οικολογικών δημόσιων συγκοινωνιών σε ευρύτερες αστικές περιοχές και ζητά να ενισχυθούν οι επενδύσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων σε καθαρά δημόσια μέσα μεταφοράς και στον περιορισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα·

16. τονίζει ότι η περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση των δεξαμενών άνθρακα είναι σημαντική για τον περιορισμό της συγκέντρωσης διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα, ιδίως στις περιοχές που διαθέτουν καταλληλότερους γεωλογικούς και φυσικούς πόρους·

17. τονίζει ότι η ΕΕ πρέπει να εκπληρώσει τις διεθνείς δεσμεύσεις της για το κλίμα· συμφωνεί ότι τα χρηματοδοτικά μέσα που προέρχονται από τη διεθνή αγορά ανθρακούχων εκπομπών πρέπει συγκαταλέγονται στις πηγές για την ενίσχυση σχεδίων σε αναπτυσσόμενες χώρες·

18. θεωρεί αναγκαίο να αποκτήσει το κοινό επίγνωση του γεγονότος ότι τα σημερινά πρότυπα κατανάλωσης των πόρων δεν είναι βιώσιμα·

19. θεωρεί αναγκαίο να βελτιωθεί η ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ επιστημονικού και πολιτικού κόσμου, ώστε να βελτιωθεί η λήψη αποφάσεων βάσει επιστημονικών δεδομένων·

III. ΑΡΧΕΣ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

20. πιστεύει ότι η αρχή της επικουρικότητας, η αρχή της εταιρικής σχέσης και η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση είναι βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχή υλοποίηση των στόχων των Διαρθρωτικών Ταμείων και επαναλαμβάνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές ειδικότερα πρέπει να συμμετάσχουν στο σχεδιασμό, τη διαπραγμάτευση και την υλοποίηση συμβάσεων εταιρικής σχέσης υπό το κοινό στρατηγικό πλαίσιο των ταμείων της ΕΕ. Αυτό πρέπει να θεωρηθεί ως σημαντική και μοναδική ευκαιρία για την ΕΕ, προκειμένου να εξασφαλίσει μεγαλύτερη συνοχή των δαπανών της σε διάφορους τομείς πολιτικής και επίπεδα διακυβέρνησης·

21. επαναλαμβάνει την αντίθεσή της στη δημιουργία ενός ενιαίου μονοδιάστατου ταμείου για την αλλαγή του κλίματος, το οποίο θα τροφοδοτείται κυρίως με πόρους των Διαρθρωτικών Ταμείων και θα συγκεντρώνει όλα τα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ που χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση των δράσεων για την αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος. Πράγματι, η μεταφορά των πόρων θα μπορούσε να καταλήξει σε καθαρή απώλεια πόρων

για την πολιτική κατά της αλλαγής του κλίματος, αλλά και να θέσει υπό αμφισβήτηση την ένταξη στις περιφερειακές αναπτυξιακές στρατηγικές διαφόρων έργων στον τομέα της κλιματικής αλλαγής·

22. προτείνει να θεωρηθεί η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο ως συμπλήρωμα των διεθνών, ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών, με παράλληλη αξιοποίηση των ανταλλαγών και της συνεργασίας μεταξύ περιφερειών που αντιμετωπίζουν παρόμοιες απειλές και έχουν παρόμοιες ευκαιρίες·

23. πιστεύει ότι η προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω, καθώς ο μετριασμός της αλλαγής του κλίματος και η προσαρμογή σε αυτή μπορούν να είναι επιτυχή μόνο με τη συμμετοχή όλων των επιπέδων διακυβέρνησης. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΠ κάλεσε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν την αρχή της επικουρικότητας·

24. τονίζει επομένως τη σημασία που έχει να αποφευχθούν διοικητικά εμπόδια σε όλα τα επίπεδα στην ΕΕ. Αυτό απαιτεί συντονισμένες ενέργειες μεταξύ των τοπικών, των περιφερειακών και των εθνικών αρχών, καθώς και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

25. επαναλαμβάνει ότι πρέπει να ενθαρρυνθούν τομεακές ή διατομεακές «συμμαχίες» για την ενέργεια και το κλίμα μεταξύ περιφερειών και επιχειρήσεων, ώστε να προωθηθούν η καινοτομία και η ταχεία μετάβαση σε μια προσαρμοσμένη στην κλιματική αλλαγή οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Τέτοιες εταιρικές σχέσεις δημοσίου-ιδιωτικού τομέα πρέπει να προορίζονται ρητά για την ανάπτυξη και την εφαρμογή τεχνολογιών με χαμηλές ανθρακούχες εκπομπές, για την ανάπτυξη και βελτίωση δεξαμενών άνθρακα και για δράσεις προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή· προς τον σκοπό αυτό, πρέπει να χορηγείται συγκεκριμένη υποστήριξη από τα Διαρθρωτικά Ταμεία·

26. πιστεύει ότι απαιτείται περισσότερη διαφάνεια για τον προσανατολισμό των επενδύσεων. Οι στατιστικές για την παραγωγή και τη χρήση ενέργειας πρέπει να δημοσιεύονται, μαζί με τις στατιστικές για τις εκπομπές, ειδικότερα δε όσες απορρέουν από την εξέλιξη των φυσικών παραμέτρων του κλίματος· πρέπει επίσης να καθιερωθεί η παρακολούθηση των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ για τη δράση κατά της αλλαγής του κλίματος, προκειμένου να είναι σε θέση η ΕΕ να καθορίσει με σαφήνεια ποιο μέρος των δαπανών της αφορά τη δράση για το κλίμα·

IV. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

27. θεωρεί ότι η πολιτική της ΕΕ για την αλλαγή του κλίματος —προσαρμογή στην αλλαγή και μετριασμός της—, καθώς και η ενεργειακή πολιτική πρέπει να συμπεριληφθούν στις βασικές προτεραιότητες του προϋπολογισμού της ΕΕ·

28. τονίζει ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ πρέπει να υποστηρίξει τις αρχές της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και ότι όλες οι δράσεις της ΕΕ πρέπει να βασίζονται σε μια οριζόντια προσέγγιση που θα συνδυάζει τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και για την προσαρμογή σε αυτήν, με σαφή καθορισμό της κατανομής των ρόλων και ευθυνών πολιτικού και χρηματοδοτικού χαρακτήρα μεταξύ του τοπικού, εθνικού και ευρωπαϊκού επιπέδου διακυβέρνησης καθώς και μεταξύ των διάφορων πολιτικών, προκειμένου έτσι να αποφεύγονται οι παρεκκλίσεις, οι ανακολουθίες και οι αλληλεπικαλύψεις των μέτρων·

29. εκτιμά ότι η νομοθεσία και η αιρεσιμότητα των δαπανών της ΕΕ αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», καθώς οι δράσεις για το κλίμα θα πρέπει να ενσωματωθούν σε όλους τους σχετικούς τομείς δαπανών, συμπεριλαμβανομένων των Διαρθρωτικών Ταμείων, καθώς και των κονδυλίων που προβλέπονται για τη γεωργία, την αγροτική ανάπτυξη, την έρευνα, την καινοτομία και την εξωτερική συνεργασία. «Ενσωμάτωση» σημαίνει αναδιάταξη των προτεραιοτήτων των υφιστάμενων πολιτικών για την προώθηση της βιωσιμότητας, αναγνωρίζοντας ότι η ίδια δράση μπορεί και πρέπει να επιδιώκει ταυτόχρονα διαφορετικούς στόχους.

30. εκτιμά ότι η αποτελεσματική κατανομή και η αποδοτικότητα των περιορισμένων πόρων του προϋπολογισμού μπορούν να εξασφαλιστούν με τον βέλτιστο τρόπο αν η δράση για το κλίμα και η ενεργειακή απόδοση περιληφθούν ως οριζόντιες προτεραιότητες στα Διαρθρωτικά Ταμεία, την ΚΓΠ και τα προγράμματα-πλαίσια έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (μελλοντικό ΠΠ8). Επιπλέον, το μελλοντικό μέσο Life+ που αφορά τη δράση για το περιβάλλον και για το κλίμα πρέπει να συμπληρώσει τα παραπάνω κονδύλια και προγράμματα, διαθέτοντας περισσότερα κεφάλαια για το κλίμα και δοκιμάζοντας νέες προσεγγίσεις για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και για την προσαρμογή σε αυτήν.

31. τάσσεται υπέρ μιας δεκαετούς δημοσιονομικής περιόδου, η οποία θα μπορούσε να προσδώσει σημαντική σταθερότητα και προβλεψιμότητα στον χρηματοδοτικό προγραμματισμό και να ευνοήσει μια πιο στοχοθετημένη δράση.

32. εκφράζει τη λύπη της για την έλλειψη πρόσθετων ειδικών δεσμεύσεων χρηματοδότησης τοπικών και περιφερειακών βιώσιμων ενεργειακών επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ενεργειακή Στρατηγική 2011-2020, παρά το γεγονός ότι η Επιτροπή έχει τονίσει τον ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών.

V. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΗΓΕΣ

Πολιτικές Συνοχής και Διαρθρωτικά Ταμεία

33. προτείνει να αφιερωθεί τουλάχιστον μια ξεχωριστή ειδική γραμμή προτεραιότητας των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 στη βιώσιμη χρήση και παραγωγή ενέργειας, δίνοντας σε αυτό τον στόχο όλη την προβολή και σημασία που του αξίζει.

34. σημειώνει ότι η έννοια της βιώσιμης πόλης αλλάζει προς την κατεύθυνση των τοπικών εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας, της αύξησης της ηλεκτροκίνησης, της χρήσης έξυπνων δικτύων και λύσεων μέσω άλλων συστημάτων καλύτερης αξιοποίησης των πόρων, και ζητά να προβλεφθεί ένα συγκεκριμένο αστικό σκέλος της πολιτικής συνοχής, για τη στήριξη της ανάπτυξης σχεδίων δράσης για την αειφόρο ενέργεια, τη βελτίωση και την επέκταση του αστικού δικτύου θέρμανσης, τη συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας, την παραγωγή και τη χρήση ενέργειας από ΑΠΕ, τον δημόσιο φωτισμό, τα μέσα μαζικής μεταφοράς και «ηπιότερα μέσα μετακίνησης», την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, κλπ., καθώς και τη δημιουργία υπηρεσιών υποστήριξης των τοπικών αρχών, όπως των τοπικών και περιφερειακών οργανισμών ενέργειας.

35. επαναλαμβάνει την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να προωθήσει τοπικές ενεργειακές λύσεις και να αναπτύξει περαιτέρω την πρωτοβουλία «έξυπνες πόλεις» (δηλαδή την «ευφυή μέτρηση» και τα «έξυπνα δίκτυα»), με σκοπό την προώθηση «καθάρων» και

ενεργειακά αποδοτικών επενδύσεων, καλεί δε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει υπόψη αυτή την καλή πρόθεση στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020.

36. ζητά να αυξηθεί σε τουλάχιστον 5 % η περιφερειακή χρηματοδότηση των πολιτικών ανάπτυξης και συνοχής για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των κατοικιών, έτσι ώστε να αντιστοιχεί τουλάχιστον σε 15 % του ΕΤΠΑ κατά μέσο όρο εντός της ΕΕ.

37. τονίζει τον ουσιαστικό ρόλο που διαδραματίζουν τα Διαρθρωτικά Ταμεία στην υποστήριξη της ανάπτυξης της γνώσης, καινοτόμων λύσεων και της ευαισθητοποίησης του κοινού στις προκλήσεις και ευκαιρίες που δημιουργούνται από την ανάγκη μετριασμού και αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, καθώς και προσαρμογής σε αυτήν.

38. θεωρεί σημαντικό να αναπτυχθούν συμμετοχικές προσεγγίσεις και πλατφόρμες γνώσης όπου θα συμμετέχουν όλοι οι κλάδοι τους οποίους αφορά η κλιματική αλλαγή, ούτως ώστε να ορίζονται οι ανάγκες έρευνας με βάση την πολιτική.

Έρευνα και Ανάπτυξη

39. ζητά από την αρμόδια επί του προϋπολογισμού αρχή να εξασφαλίσει τόσο την επαρκή χρηματοδότηση και αύξηση των δαπανών που σχετίζονται με την έρευνα και την καινοτομία σε θέματα επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, μετριασμού των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, ιδίως όσον αφορά τον τομέα της ενέργειας, όσο και την υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου Ενεργειακών Τεχνολογιών όχι μόνο σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, αλλά και σε τοπικό και περιφερειακό, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης συνεργατικών σχηματισμών και καινοτόμων ΜΜΕ.

40. τονίζει τη σημασία που έχει να ληφθεί υπόψη η χρηματοδότηση των βιώσιμων τεχνολογιών και της καινοτομίας που απαιτούνται για νέες έξυπνες τεχνολογίες, μέσω της ένταξης των ζητημάτων και των δράσεων που άπτονται των κλιματικών αλλαγών σε όλα τα προγράμματα και τις στρατηγικές της ΕΕ.

41. τονίζει τη σημασία της διάδοσης έξυπνων λύσεων και των καλύτερων καινοτομιών ως έργων επίδειξης για την αλλαγή των νοοτροπιών, την ενίσχυση της πράσινης ανάπτυξης και την υποστήριξη της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

42. τονίζει ότι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την προώθηση αειφόρων πρακτικών στα υπάρχοντα επαγγέλματα και την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων σε πιο πράσινες τεχνολογίες και υπηρεσίες, δεδομένου ότι το ΕΚΤ είναι ένα εργαλείο παροχής βοήθειας στους εργαζομένους και τις επιχειρήσεις ώστε να προσαρμοστούν στις νέες οικονομικές πραγματικότητες.

43. ως εκ τούτου, επαναλαμβάνει ότι το ΕΚΤ πρέπει να εστιάσει στην ανάπτυξη ανθρώπινων ικανοτήτων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, η οποία είναι κρίσιμη για τη μελλοντική ανάπτυξη πόλεων και περιφερειών με χαμηλή κατανάλωση ενέργειας, όπου θα μπορούν να εφαρμοστούν αποτελεσματικά μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή ή/και περιορισμού της, και η οποία θα τονώσει τις τοπικές οικονομίες.

Κοινή Γεωργική Πολιτική

44. τονίζει τη σημασία που έχει να υποστηριχθεί η αλληλεπίδραση μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών και η ανάπτυξή τους, π.χ. όσον αφορά την ενεργειακή αποδοτικότητα, τις φιλικές προς το περιβάλλον δημόσιες συγκοινωνίες, τη διαφύλαξη των περιβαλλοντικών υπηρεσιών, τη διαχείριση του ύδατος, την «ελκυστικότητα» μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης·

45. πιστεύει ότι η Κοινή Γεωργική Πολιτική πρέπει να επιβραβεύει τους αγρότες και τους διαχειριστές γης που μεριμνούν για δημόσια αγαθά όπως την παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας, την προστασία περιοχών που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο ως δεξαμενές άνθρακα, τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος·

46. είναι της άποψης ότι υπάρχει μεγαλύτερο περιθώριο για αυστηρότερες προϋποθέσεις ή για μια πιο οικολογική ΚΓΠ (Πυλώνες I και II της ΚΓΠ)·

47. τονίζει ότι το Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (Πυλώνας II της ΚΓΠ) συνεχίζει να υποστηρίζει ουσιαστικά τόσο τους γεωργούς προκειμένου να καινοτομήσουν, όσο και τη διαφοροποίηση των αγροτικών οικονομιών, και ότι, ως εκ τούτου, πρέπει να διευρυνθεί ο τρέχων ρόλος του όσον αφορά τον μετριασμό της αλλαγής του κλίματος, την προσαρμογή σε αυτή και την αντιμετώπιση άλλων βασικών προκλήσεων που άπτονται των πόρων, όπως η διαχείριση των υδάτων, της βιοποικιλότητας και του εδάφους·

Νέοι μηχανισμοί επενδύσεων

48. επαναλαμβάνει ότι επικροτεί την «την εκ νέου διάθεση των μη χρησιμοποιηθέντων πόρων με βάση το κεφάλαιο II του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 663/2009, οι οποίοι πρόκειται να τεθούν στη διάθεση των τοπικών και περιφερειακών αρχών για τη χρηματοδότηση έργων σχετικών με την αειφόρο ενέργεια» και τονίζει ότι αυτή η χρηματοδοτική Ευρωπαϊκή Διευκόλυνση για την Ενεργειακή Απόδοση πρέπει να θεωρηθεί ως σημαντικό προηγούμενο και να ακολουθείται στο μέλλον·

49. επαναλαμβάνει ότι «στο πλαίσιο της παρούσας κρίσης υπάρχει στενή σχέση μεταξύ των σχεδίων ανάκαμψης και επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση και την ανανεώσιμη ενέργεια»·

50. τονίζει ότι, αφού η ανάπτυξη μιας προσαρμοστικής στην κλιματική αλλαγή οικονομίας χαμηλών εκπομπών άνθρακα σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο θα βελτιώσει τη συνολική ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης στον τομέα της πράσινης οικονομίας, πρέπει να είναι δυνατή η συγχρηματοδότηση της από ευρωομόλογα έργων υποδομής της ΕΤΕΠ·

51. υποστηρίζει τη βελτίωση της αποδοτικότητας των μηχανισμών χρηματοδότησης που μπορούν να προωθήσουν εταιρικές σχέσεις δημοσίου-ιδιωτικού τομέα. Σε αυτόν τον τομέα, τέτοιοι μηχανισμοί θα ήταν για παράδειγμα τα δάνεια ελάχιστου ή και μηδενικού επιτοκίου, οι τραπεζικές εγγυήσεις, τα τοπικά ταμεία ανανεούμενων πιστώσεων και άλλα καινοτόμα εργαλεία χρηματοοικονομικής τεχνικής, τα οποία σύμφωνα με την αρχή της προσθετικότητας πρέπει να χρησιμοποιηθούν σε συνδυασμό με τη χρηματοδότηση που παρέχεται σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο από τα Διαρθρωτικά Ταμεία·

52. υποστηρίζει την άποψη ότι χρειάζονται νέοι χρηματοδοτικοί πόροι, οι οποίοι θα εξασφαλιστούν με τη διάθεση τουλάχιστον του ενός τρίτου των εσόδων που προκύπτουν από το σύστημα εμπορίας εκπομπών στο τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο. Ο ακριβής τρόπος κατανομής των εσόδων πρέπει να καθορισθεί στο πλαίσιο των εθνικών στρατηγικών για το κλίμα σε κάθε κράτος μέλος, ώστε να ληφθεί δεόντως υπόψη η πολύ διαφορετική κατανομή αρμοδιοτήτων για την προστασία του κλίματος στα κράτη μέλη. Η ΕτΠ υποστηρίζει την ευρύτερη επιβολή φόρου διοξειδίου του άνθρακα σε ολόκληρη την Ευρώπη καθώς και τη χορήγηση νέων χρηματοδοτικών πόρων στις τοπικές και περιφερειακές αρχές σύμφωνα με το προαναφερθέν πλαίσιο. Δεδομένου ότι επί του παρόντος οι πόλεις και οι περιφέρειες δεν εξυπηρετούνται επαρκώς από τις υπάρχουσες αγορές άνθρακα, υποστηρίζει θερμά την έκκληση του ΟΟΣΑ για θέσπιση εκ μέρους των τοπικών και των περιφερειακών αρχών των δικών τους σχεδίων μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου τα οποία θα χρηματοδοτούνται από το σύστημα εμπορίας εκπομπών.

Βρυξέλλες, 30 Ιουνίου 2011

Η Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Mercedes BRESSO